

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

"Narod bez narodnosti jest tleće bez kosti!"

Br. 18.

Volosko-Opatija u četvrtak 1. svibnja 1902.

God. III.

Poziv.

Dne 7. dođućega mjeseca maja obdržavati će se u prostorijah Hrvatske čitaonice u Pazinu u 2 sata po podne osnovateljna skupština "Političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri" sa slijedećim dnevnim redom:

- 1) Upis članova.
- 2) Izbor odbora.
- 3) Eventualni predlozi.

Ova obzmana služi umjesto izravnog poziva.

Pazin, 23. travnja 1902.

Osnovateljni odbor.

Molimo sve naše predplatnike koji nisu još platili predplate za "Narodni list" da to učine čim prije, jerbo ćemo im drugačije obustaviti pošiljanje lista.

Uprava.

Obćine pozor!

Dozneli smo, da je zemaljski odbor za Istru pripao občinam dve zakonske osnove, tičuće se tobože "poboljšanja" stanja občinskih činovnika. Poslao njim ih je, da do svrhe ovoga mjeseca izreku o njih svoje mišnje.

Osnove su označene jedna sa A, druga sa B.

U prvoj govori se, da ima zemaljski odbor sporazumno sa namjestničtvom ustanoviti, kakvi i da budu občinski činovnici, i to po potreba i odnosašnjih pojedinih občina. Tu dakle neima ništa govoriti občina kakvi da budu njezini činovnici, nit koje su nje-

zine potrebe i okolnosti. O tom bi imali suditi drugi i samo drugi.

U istoj osnovi govori se, da ima občinsko zastupstvo pravo ustanoviti način imenovanja občinskih činovnika disciplinarni postupak proti njima, i upute odnoseće se na njihovo službovanje. Sve to pak da zadobije valjanost, mora biti odobereno od zemaljskoga odbora.

Ko ima pravo odobriti, ima pravo neodobriti, tako da bi i to bilo izruceno samovolji zemaljskoga odbora, a to tim više, što nije nigdje u zakonu ustanovljeno, što može zemaljski odbor zahtijevati i dokud može iti.

Što više. U prvoj zakonskoj osnovi skriva se rješito, sto je razvidno iz druge osnove, koja govori o mirovinah občinskih činovnika.

Iz te druge zakonske osnove razvidno je, da bi svi občinski činovnici bili doista imenovani po občinskom zastupstvu, ali da bi trebali potvrde zemaljskoga odbora.

Zemaljski odbor bi jih mogao potvrditi i nepotvrditi.

Time postali bi občinski činovnici oruđje zemaljskoga odbora. Nad njima ne bi bio gospodar občina, nego zemaljski odbor. Občina bi imala samo to pravo da jih plaća. Da plaće eventualno guje, koji bi trovali ujezin život; ljudi, koji bi občine osiromašivali i uništivali. — Izgubiv občine pravo sa moolukom nad občinama, izgubile bi u občina svoju sa mooluku, izgubile bi svoju autonomiju.

Toga si občine ne smiju dati ujeti od nikoga, a najmanje od zem. odbora Istre, koji se i tako občinam namiče,

gdje neima nikakva prava, i koji je već po svojih organih, nametnutih občinom, i da občina plaćenih, radio iz petnih sile na to, da uništi, osiromati občine i občinare.

Zakenke osnove zemaljskoga odbora Istre za tobože poboljšanje stanja občinskih činovnika, ne bi znalo poboljšanje njihovo, nego njihovo upreženje pod jaram zemaljskoga odbora, a po njih i upreženje občina sa mih pod taj jaram.

S toga pozor občine hrvatske i slovenske!

Ni pošteni Talijani nisu za takve osnove, niti Talijani nisu za to, da se občinam usme njihova autonomija, kako bi zemaljski odbor za Istru htio.

Mi želimo, da se stanje občinskih činovnika u koliko i gdje je to nužno poboljša. Mi želimo da se njim i njihovim osjegura takodjer mirovinu, al to sve imati posao občina i samo občina, i nikoga drugoga.

Dopisi.

Iz Baške. Štovani citatelji dišnog "Narodnog lista" spominjat će se, kako je ovde učinak dotepercija na novo leto povikal: "viva Italia". Sad ćemo ih upoznati kako je ovak sprogovor.

Sad va Rovinje odsudil je poznatog Quadranu na dva dana prizna ili 40 kruna multi. Ko veseli je nastalo va smradnem Izraelu. Već su se pripravili kako će slavno proslaviti svoju "vitoriju" sa prijatom crljivim napuletskim makarunom.

Al deči vraga, potari ga sveti kriz! Državno odvetništvo ni bilo zadovoljno sa osudom rovinjskoga suda i proti njoj je re-

— Gavé inteso? Sta čule?

A Mazgice njoj: — A čule smo, čule, ranice moja. Ju mane ke disgracija. — Tri meseci, rano moja — to se ni ako ne za smutit.

— Anke digimmo! I postit da će se morat, tako da je va sentence — rekla je kontesa.

— Ja, ja i postit i postit, ranice moja zavrsjile se je Manjača.

— Che disgracija! Che disgracija! — sklopila je raki kontesa. A mane note sada osteti ljudi davat šestice za maši — oh! poveti mi; ter povera!

— A zač Vam nete otet davat beći za maši? pitala je Buda.

— A za to, zač da će se Kratić postit. Mane su već neke rekle, da zač te one davat šestice za maši, kada da ćemo mi Talijani isto u raj pođ. Ter da će za sveh nas Kratić postit, tušila se je kontesa.

— Che disgracija! che disgracija.

Va kuće od kćeri jednoga vice armira.

Vane noć, ale je još crneja noć va srce od kćeri vice armira.

— Povero Jovan!! Povero Jovan!! povero Jovan!! uzdiže ona.

— Ma kako? Ma come? Ma kako? pitala su opet ona.

— Anche mi me rompo la testa, ma non posso indovinar.

— Ma come? Ma kako? — govorila su i one.

I pasal je po ceste Constantini.

— Ma kako? Ma come? Ma kako? pitala su ga one.

— Mi non so un cavolo, rakal je on.

— I pasal je Puović:

— Ma kako? Ma come? Ma kako? pitala su opet ona.

— Anche mi me rompo la testa, ma non posso indovinar.

— Dolestela od nekuda kontessa,

Za oglašavanje se 10 kruna po radniku,
za više puta po pogodbi.

Oglasiti se na urođeničte lista.

Rokopis se ne vradeju. — Nepraktični
listovi se ne primaju.

"Narod bez narodnosti jest tleće bez kosti!"

kurilo va Trat, otknula je prilo, da je naš postolar odsudjen na dve šetimane teškoga prizna i dva dana uboga posta. Ča će sada s onemj spomenuti, ke je po Rabu kupljival?

A ta deča sada naši mački? Ostali su inkantanti kako da su s teplom vodom poliveni. Svi gredu po pute kako da su inčenjani. Upravo im sa to travnjalo, kad su se spravljali na velu „manjanu“. — Neki dan nisu od desperacijona dva dana niš pojili. Ma star Keko istočno veselo pokanteva: — Me ne consolo, bo na fazol nišam solo. — Lepi konfort! A on c. kr. impiegat je sav desperan. Kadi mu je kuraj, koga je strage pokaševal? To vam je verni svetek i iskreni prijatelj tega postolara.

Kad je bil va Rovinje, pride va sudbeni zauzimaju i zagledi one študijane glavi, valje mu srce pada va gaća. Državni odvetnik ga pital zač muči, la parla adesso! Njemu su vam noge delale ave: „Jacomo, Jacomo“ i vrisnul je „Signori con permesso! Vado cercar el dottor Linzitti, me ne sento male dalla gastritis“.

Neki ovdua govore, da je udinil zavet, ake bude još kada na sud posvan, da će učet sobom četiri pari mudandi i stomanji. Evviva la concerenza! Cika Salo! — To je vratiti posal, altroke ljudi smučavat.

Ma i on postolar je friško stal. A koliko je pak špendal dok je bil pod obtužbom. Povedal mi je, ma vi nikomu ne pojevite: da ga dan još jedan put toliko, koliko sam ga potrošil, bi ga mogao kupit jedna lipa kuća za moja dica i za moja žena. —

Injoma ja se čudim onemu „lejtima-nemu“ prem se drži človek od kriješi (ma je nema kako on čije ime nosi op. sl.) kako je mogao osudu isjavit onemu postolaru valje puli vapora. Meni se čini kako da mu se

PODLISTAK.

Voloske pačuharije.

Kalistov Benedek i neki impirogati od kasi igrali su one večeri va voloskoj kafetarije na biljard.

Va jednom kantune mali je Pave pisal na tabelice punti, ča bi ih ki odigrati učinil. Va drugem kantuću — va onem Žetovanje, ale pak kako bi neki rekao soto el ponte dei sorpiri igrali su na dva stočka: jedna partida „tre sette“ a druga „fircig“. I upravo je neki iz dubine Žetovanje zavapljuv kvaranta bastoni, a Benedek pornašil nekoliko čundi i daval malemn Pavetu ordini, koliko dani da napravi, kada ti se na jedanput odpru vrata od kafetarije i nutar se zaleti Rijo Nonin vas potan blud i smučen. Komač dišu rek je on:

— Una disgrazia!

Svi ga pogledaju zadrudjeni. Neki štamponi, a drugi s kartami v ruke svi su se postavili okolo njega i prestrašeno su ga pitali:

— Cossa mè, cossa zè per amor di Dio. — Telegraf s Trsta, telegraf s Trsta, zidovao je ubogi Rijo Nonin. I pokazao njim ga je. Glavi i steki od biljarda su se zmešale skupa i sve se je to prgnulo nad telegraf. I prognatali su telegraf s odijami. I prelojili su ove straže besedi:

— Grande disgrazia. Sentenza tremenda e

9 meseci manje 3 meseci je 6 meseci, a 6 meseci i 8 meseci je opet devet meseci. I ona rasmljija i rađuna, ake bi Kratić, kada ga budu vanka s pržuna pastili mogao priti na supice, altiti na botrinje.

— Drugi dan va voloskoj kafetariji, opet biljard, opet tresette i „fircig“ i opet malo Pave va kantune s tabelicom v rukah.

— Scrivi 150, zavaplji je Benedek mamemu Jobu.

Nego malemn Paveta je na to spala tabelica s raki i on je vas bled pogledal na vrata.

Va taj moment koraknuj je preko praga od kafetarije Kratić.

I ugledal je trajec let starej, tako da se je on njegov erore giovanile moral dogodit najmanje pred jedno 35 ales 38 let. Tih, z glavum i z očijami s delu približaval se je on k biljardu. I najdesnat se je porušil na jednu kantundu i zdahnul.

— Prego, biće melissa.

Dali su mu melisu, a kada se je malo okrepili, onputa su mu se svi prisostali i na jedanput ga napali s pitanj:

— Ma kako? Ma come? Ma kako?

— A on a tačnim glasom, kako nekada Jeremija:

— Moj kriš! — moj preveliki kriš. Ja sam napadat, zmeral sam tati i trufatori, zatim sam mislio, da to delam na sigaro, a

narođoval, a on brižnicićina malo da ni va accident pal.

Sada će imat on potepuh dosta vremena za razmišljati kako treba poštovati zemlju ka ga hraniti i častiti ljudi, ki mu daju komad palatne. Slobodno mu, neka gre sada na glađnu Italiju! Dokle bude mođu nam mi mu ne dema zaboraviti onu tešku urodu, ku je rekao našemu dijennom mestu i porugu s kom je osramotil i porušil poštene Baščane.

Da, Hrvati smo rodjeni i takovi ćemo ostati, dok budemo hodili po taj miloj zemlji. Stari su nas naši naučili, da budje poštujemo, al svojim neka se dičimo; i mi ne puščamo da nas vr našoj kruhe punje, vredja i grdi jedan dołepac, komu se nezna ni za koleno ni za rodstvo. Ovo isto ponuđemo ovde javno svim našim prijateljima, grditeljem našeg mesta i častnog hrvatskog imenita.

Neka dobro znaš, ako ih trpimo među nama, trpimo ih dokle su na miru, ali kada budu počeli smučevat, pretrgnut će se zica naše ustrpljivosti i nek odaberut put preko signej mora ili visokog Triskavca.

Kako čujemo c. k. impjetigat spravlja svoju vlasti!

Tararan! Ma su slatke božilje pali nas, a još sladje a la maka.

Uspomeni o našim mrtvima

Skupština

gospodarske zadruge Opatija

Obdržavanje sjednice u Brseču

dne 18. veljače 1902.

Dnevni red: 1) Uplaćivanje godišnje članarine. 2) Nagovor predsjednika. 3) Izvješće tajnika. 4) Izvješće blagajnika. 5) Razdjeljenje raznog sjemenja, lozah i koleđama među članove. 6) Različiti predlozi.

Predsjednik: Gospodin Viktor Tomičić predsjednik.

Prisutni: Podpredsjednik Franjo Škalamera, tajnik Jakov Lusnik, blagajnik Vinko Maurović.

I. Uplaćivanje članarine.

Uplatilo je 29 članova začetku članarini i to za god. 1899. k 480, za godinu 1900. k 1680, za godinu 1901. k 4320 a tekdu članarine za godinu 1902. i u stupnje uplatilo se je k 3320.

II. Nagovor predsjednika.

Zadružni predsjednik g. Viktor Tomičić otvorio u 10 sati prije podne redovitu, glavnu skupštinu gospodarske zadruge za godinu 1901. Veseli se mnogobrojnom posjetu, pozdravi prisutne članove, zahvali istim da su se uzprkos veoma neugodnog vremena potrudili i došli k skupštinu, videći

kada tamo — tri meseci — ljudi, moji tri meseci. — Nego i taj križ ču da stavit na svoja plaće, i to sve radi, velike ljubavi do oneh 100 torini — pače do našega istarskega partida. Ale za svem tem 3 meseci je puno, joko puno. Da je čovek na pire bi se štufal, a kamo ne bi va onih — cirkostanci.

Opet uzdužne i nagrun glavu na rame, ostane nekoliko minuti muceć. A oni, ki su bili okolo njega, naskočili su ga opet s pitanjem:

— Ma kako? Ma, come? Ma, kako?

A Krstić je odgovorio: — Jurati! Oni su me odsudili. A ja sam njih sve lepo stumačil i rekao sam im, da, ako ja zmeramati i trufator Hrvatom, ki su najzada pošteni ljudi, da to delam za to, da obranim talijansku ideju u Istri, proti Hrvatom. I ni to ni nis koristilo.

A naki od igrači je rekao: — Jurati su sigurno dozvali, da ste vi nekoliko let na se pisal proti Talijanom, da su zveri, nemani, kalabrežki nespasenci i da ste pozival sve Hrvate i Slovence u Istru, da zamu dvo, pak da udru po Talijaneh, kako po tvrdili.

A Krstić njemu: — Je ne verujem, da su me za to odsudili. Pak najzada va vreme kada sam ono pisal, ja nisam još dobival od Talijani 100 torini na mesec. Ja pak mislim, da ih je najviše impresionalo ono, ča je kapitan Fabiani pisal proti mane,

u tom sve veće zanimanje za našu zadruge te se kratkim jegzovitom govorom pozivlje sve prisutne da združe u zajednički rad, da složnim radom čim više prikoristimo našu nevojnu gospodarstvu.

Odbor je nastojao u prošoj godini da zadovolji koliko moguće zahtjevima i da radi koliko može. Tajnikovo izvješće kazati će Vam, što se je u prošoj godini sve uradio.

Da se uzmioge ustanoviti broj prisutnih članova, predlaže gosp. podpredsjednik Fran Škalamera, neka vržu na stol svaki po jedan novac. To se učinilo i nakon prebrojenja predsjednik proglaši, da je prisutno 67 članova a njihovi novaci ide u korist družbe sv. Cirila i Metoda, kasnije ih je još dolazilo toliko, da je skupščina bila posjećena od najmanje 100 članova.

III. Izvješće tajnika.

Tajnik proglaša slijedeće izvješće: o radu kotarske gospodarske zadruge u godini 1901. Minula godina 1901. bila je 14. što postoji i djeljivo ova kot. gospodarska zadružna.

Svake godine i u svakoj skupščini čitalo su se izvješća, kojima je predsjedništvo nastrojalo polak svojih sila, očrtati rad i uspehe koji su se u pojedinim godinama u podjedstvju i u obče u gospodarstvu na korist i pouku ovoga, sironašnoga našegga pučanstva polučili, s toga smatram da nije nužno, da se u ovom izvješću obaziram na izvješća prijašnjih godina, hoće postovani zadružari dakle da Vam na kratko očrtam samo rad i poslovanje odbora gospodarske zadruge kroz prošlu upravnu godinu 1901. i u obče o poslednje glavne skupščine obdržavane dne 17. veljače 1901. u Brseču do danas.

Kako u godini 1900. tako i u godini 1901. imao je odbor i predsjedništvo u zadružnom vrtu u Brseču za pokus i gojenje neokužene američanske, pa i najbolje vrsti domade loze, vabaca i voćaka mnogo truda, posla i troškova.

Potrebito je bilo, da se je učinio taj vrt za gojenje loze i voća, ako promislimo, da glavni i u nekoj naši strana jedini je prirod od kojega može posjednik utvrziti koji novčić vino, za to mora odbor da posveti najviše pažnje na gojenje loze, na koju već nekoliko godina dolaze mnoge i različite bolesti koje prete, da nam uništite naše vinograde i oduzmu i osušu najvažnije vrste gospodarstvene, za to valja da na vremenu koliko moguće gojimo takove vrste loza, koje mogu odoljeti ovim bolestima, pa i razno drugo voće donuci iće posjedniku i u obilu korist i naime u području ove gospodarske zadruge, gdje se lasno i svako doba i sa malim troškom može sa vremenom u Opatiju ili na Rieku gdje se dobro

naime da bim za beđi bil vredan storit i takovo zlo, za ko se greva pržan. Nego ča du? Finjeno je: Moj križ! moj preveliki križ. Ale najteže mi je ono, ča mi je dr. Stanic rekao, naime da je sam — uno zero jedna ništa. I to onako, pred svemu ljudi! Imjoma garba la ž. Još jednu mališu! Kada je pak popil i tu mališ žal je da onako prigujen, koko je i prisal.

A kada je Krstić žal vanka s kafetarije, onputa su se svij igrači stisnuli na feleri i počeli su kunšiljati, ča te storit. Zač sada se nekako samo od sebe stavljaju pitanje: — Ča će bit sada od „tete Jambrožije“? Kega će njoj se staviti za redatora? Neki su rekli, da bi najbolji bili za redatore ale Kalisto ale Grizilo. Nego oni su to odbili, zač da ne umiju hrvatski pisat. — Sada je vidim, rekao je na to Kalisto, ki buze in aqua smo mi storili nekada, kada nismo oteli sami i nismo pustili, da nam se deca vade hrvatski. Eto, da se je moj Benedek vadil hrvatski pisat, on bi mogao danas jutra postat redator od „tete Jambrožije“. Lu ža tanto intelijente, el mio Benedek, rekao je Kalisto — i svu su mu povrđili —

Nego koga će se staviti? Rizota Noninoga? Ne, on je šeto a neto rekao, da on neće bit za redatora, zač da ga je strah poč va pržun. Onputa ki? Kugo Vrećina bi bil dobar, ale on nima nikakvih studija: classi elementari, a to je premašio za jed-

voce uvjek traži i dobro piati, pa s tega odbor ne štedi truda ni troška da spomenuti vričim skorije posve uredi, da mogu pojedini čim prije dobivati loze i voćke za preasad u vreće i vinegrade.

Kad je iz obraćma na god. 1901. razvidno petrolio se je za radnju u zadružnom vrtu tekor godine 1901. i to samo za sid krećenje i prekopanje k 298/50 m u za podjuno uredjeju tega vrtu, pešak razvila od strane vještača trebati će još 2200 k. ali radi pomanjkanja sredstva neće se moći sav taj pozao u tek u jedne godine već poslagano i uz pomoč Visoke c. k. Vlade učiniti.

Na molbu predsjedništva, ove gospodarske zadruge bješće uslijed odluke Visoke c. k. Ministarstva za poljedelstvo od 6. rujna 1901. br. 17069 podjeljena ovoj kotarskoj gospodarskoj zadruži podpora od k 400, koja podpora je zadruži polak raznili troškova koje je imala veoma dobro dobita, tim je pokazala Visoka c. k. vlada da uvidja, da valja pomod knetski staliji, za to predsjedništvo i odbor prikljuju Visokoj c. k. kralj. vladu za taj lepi dar najveću zahvalnost.

Predsjedništvo obratilo se je svjedočno na Vis. c. k. vladi da bi ista izvješćila dobaviti mu nekoliko tonza američkih loze, a ona se dobrostivo odzvala tim da mu je dobavila 600 komada, koje u zadružnom vrtu veoma lepo upozivaju.

Za dobavu raznoga sjemenja, povrtila i ost obratio se je bio odbor na trgovac Wolfner u Weisz u Beč i na Ed. Mautnera u Budimpešti, koji su pripozili dobra i dobre vrsti sjemenja koje se je razdjeljilo medju zadružare a stajalo je k 46/60 kod Ferant Antuna u Gorici i naručilo i dobilo se 69 komada cipepljih voćaka za k 97/80 potrošilo se za veži loze i voćke (Raphiabast) k 6. Kod H. R. Schlesingera u Beču kupilo su još 3 nove skropilnice i 12 sumporaca (mehove za sumporanje) k 97/80 a kod drugih trgovaca dobavilo je predsjedništvo 1 klešće za cipepljenje a 4 za strženju stabla i divice k 15/20. 3. nove stržaljice i 1 sumporaca k 95/22. Sto se je sve podjeljilo medju zadružare na porabu!

Bratovčini hrvatski ljudi u Istri; Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru; Pripravnim društvu za "uboge" djeake u Pazinu i Hrvatskoj Čitaonici u Kastvu.

Na kojem daru najsjerdnije zahvaljuju se spomenutim družtvima, zeleni svojom dobročinitelju krepko zdravljje na mnogo leta!

Vinko Tomičić p. Mata u Voleškom umrl je nedjelju na 27. aprila nakon kratke bolesti u starosti od 59 let. Pokojni je veći del svojeg življaja sproveo u inozemstvu najmje u Egiptu, nego i tamo je uvek ostao veran sin svoja domovine prava voloska korenika.

Ostavlja udovicu i sinove Vinku (pisar kod dra. Stangera) i Armina gimnazijala. Utorki jutro sprovele smo ga do hladnoga groba. Lahika mu bila domaća zemlja! —

Bazar u Opatiji. Va predzadnjem broje „Narodnega lista“ opisali smo Bazar ki je dne 12. i 13. aprila o. l. bil u Opatiji na korist špitala za Voleško-Opatiju. Od tega Bazaara ostalo je distega k 22/750 (dvajset i dve stotice sedamsto i petdeset k.) Va istinu je izpalio vrhu svakega očekivanja Svake čest odborni ki je tu stvar u mnogo leta!

Glavna skupština kotarske bolestišnike blagajne u Voleškom. Kako je bilo oglašeno va zadnjem „Narodnem lista“ obdržavala se je nedjelju dne 27. aprila o. l. u dvorani občinske Glavarstva u Voleškom glavna skupština kotarske bolestišnike blagajne u Voleškom.

Na istu prislu je preko 40 delegata, koji su bili izabrani dne 20. aprila o. l. Predsjednik blagajne Dr. Pošćić otvorio je na 10 ure prije podne ovu skupštinu s pozdravom delegatima. Za tim izvestil je isti predsjednik o delovanju uprave u god. 1901. Iz njegovoga izvješća doznali smo, da je uprava lanjsko leto pripravila društvo k 2784, za svem tem da je placala svojim činovnikom i doktorom 1800 k na leto više

neko vremu župan — znate da je učinil? Pozval je Krstića, da mu on pomere inkvarit i biorne liste ke su se ovi dui izložile va podeštarije.

Na to su došli naši, da te liste prepišu — a kad tamo Anzulo ih ne da i ne da. Zač ih ne da? Neki govore, da za to, zač bi otel, da ljudi ki su proti njega ostaju nepripravni, a drugi govore, da su liste tako pokvarene, da je njega, nekadašnjeg pomorskega kapitana aran pokazat svetu onu porkariju. Bit će i jedno i drugo, ali mi pišemo: Kamo to vodi? Ili ne zna Anzulo, da si je on s tim sam sebe podpisal grdu štenten? Nego ta ameašna tiranija i ta bedasta njegova vlada svemu poštemen Leprinčanom je već do grla. Oni svi znaju, koliko li će mora držati do jednega Anzula. Naši su ga ljudi do sada već dosta kumplili, ali od sada napred daleko mu kuća od našega društva.

Ca misli on, da su naši ljudi porabili kakav i ča je on bil prvo nego se je vezal s Zagabriom? Non volemo jente de due facce! Ne ćemo imet posla s ljudi, ki bi oteli sedet na dveh kantrida! Očuvaj nas Bog od takovih ljudi!

Tamo mu je Krstić — s njim neka se pajlaš, k njemu neka gre za stol — ali joh i si ga njemi, ako nam se bude još kaška i fikval za stoli, kada budemo mi. Sada se je pokazal va pravem svetle, kakov je. Ni najcnejji Talijani preko Učke ne dešaju ča on dela! Liste ne pusti prepisat! Ste ga videli nač je prisal! To je hvala onem ki su ga čovekom učinili! Ali ti su sada mrtvi — on ih se ne plasi. Kako bilo da bilo, stara je stvar, da su poturice guta od Turčina. I Anzulo sa svojim amešnim i bedastim terorizmom bi se otel pri lastiti Talijanom va Poreče — on bi sa svojim ponašanjem otel rastirat svaku njihovu sumnu — zač on zna da ni Talijani puno do njega na drže. Oni znaju kako i zač je ono pred par let k njim zašal!

Prewestili gospodin Dr. Đanko Vitezović darovao je svoju tražbinu od „Narodnog Domu“ u Kastvu u iznosu od 200 kruna sa dotičnim kamati u četiri jednaka diela među slijedeća društva:

Bratovčini hrvatski ljudi u Istu;

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istu;

Pripravnim društvu za "uboge" djeake u Pazinu i

Hrvatskoj Čitaonici u Kastvu.

Na kojem daru najsjerdnije zahvaljuju se spomenutim družtvima, zeleni svojom dobročinitelju krepko zdravljje na mnogo leta!

Vinko Tomičić p. Mata u Voleškom umrl je nedjelju na 27. aprila nakon kratke bolesti u starosti od 59 let. Pokojni je veći del svojeg življaja sproveo u inozemstvu najmje u Egiptu, nego i tamo je uvek ostao veran sin svoja domovine prava voloska korenika.

Ostavlja udovicu i sinove Vinku (pisar kod dra. Stangera) i Armina gimnazijala. Utorki jutro sprovele smo ga do hladnoga groba. Lahika mu bila domaća zemlja! —

Bazar u Opatiji. Va predzadnjem broje „Narodnega lista“ opisali smo Bazar ki je dne 12. i 13. aprila o. l. bil u Opatiji na korist špitala za Voleško-Opatiju. Od tega Bazaara ostalo je distega k 22/750 (dvajset i dve stotice sedamsto i petdeset k.) Va istinu je izpalio vrhu svakega očekivanja Svake čest odborni ki je tu stvar u mnogo leta!

Glavna skupština kotarske bolestišnike blagajne u Voleškom. Kako je bilo oglašeno va zadnjem „Narodnem lista“ obdržavala se je nedjelju dne 27. aprila o. l. u dvorani občinske Glavarstva u Voleškom glavna skupština kotarske bolestišnike blagajne u Voleškom.

Na istu prislu je preko 40 delegata, koji su bili izabrani dne 20. aprila o. l. Predsjednik blagajne Dr. Pošćić otvorio je na 10 ure prije podne ovu skupštinu s pozdravom delegatima. Za tim izvestil je isti predsjednik o delovanju uprave u god. 1901. Iz njegovoga izvješća doznali smo, da je uprava lanjsko leto pripravila društvo k 2784, za svem tem da je placala svojim činovnikom i doktorom 1800 k na leto više

negi je blagajna plesala pod pravim upravom. U dvaleta prišparala je sadnjava uprava s 850 k dole je prva uprava od leta 1892, pak do konca leta 1899. prišparala u svemu 11 tisoč krun.

Valej još znat i to, da je sadnjava uprava platila puno starega duga tako, da sada ni blagajna više nikomu niti dužna, i da je leta 1901. platila ljudem u ime posledi k 7140 više nego leta 1900.

Skupština je zadovoljstvom primila do znanja izvješće predsjednika te jednoglasno zaključila da se upravnom odboru izravi prijanje za njegove trud i da mu se podieli absolutorij za g. 1901.

Naj isto skupštini zbiralo se je novi upravni i nadzorni odbor i novi obranici skupštine. Va upravni odbor bili su zbrani od strane delavaca Ivan Fenar, Fran Spadić, Alois Sinčić, Dr. Ivan Pošćić, Ivan Večerina i Ivan Franković mladi.

Od strane gospodari: gg. Viktor Tomičić, Fran Mihelik i Emilije pl. Peršić.

Skupština svršila je na 11 i pol prije pođna. Nakon skupštine konstituiral se je upravni odbor i zbiral iz svoje sredine Dra. Ivan Pošćića za predsjednika a g. Viktora Tomičića za podpredsjednika.

Naši kmeti i vrlistarstvo. Va našeh kmeti je vrlistarstvo jako malo razvijeno. Naši kmeti posiju najviše malo žalati, radica, merlima, ūažala za kućnu potrebu a morda i za čagodar prodat, pak to je sva. Ipak bi naši kmeti, da se malo više bave vrlistarstvom mogli imet od svojih vrti lepega dobitka a prez velega truda.

Reka je blizu, Opatija je blizu pak se more povrta ili zelenine prodat koliko se hoće. Trebalo bi da se naši kmeti navede redit na svojih vrtelj sive zelenine, koje na placu u Reke i Opatiji moru prodat. Mogli bi imet svake sorti žalate, radiči, špinac, kavuli, pitome ūarpi, pomidori, repuci, grahi, ūažol, artičoki i sve te bolje stvari. Če reć kigodar da se sve to puli nasne more priedelat. More, more samoako će se. Va Korićevem sele u Ičići ne svega pridjela se sa va kuhinje hotela Štefanije rabi. Neka se naši kmeti gredu tamo vadit kako se vrdari, pak se neće pokajat. Od vrlistarstva mogli bi naši kmeti imet lepe koštane kadi bisi se u istinu malo više i parametne bavili i to tim više ča bi i ūenska čejad mogla vrti obdelat dokle mulki gredu po drugem dobitku.

Ovo smo napisali našem vrednem gospodarcima na razmišljanje.

Dobro sroč g. Podmenika. Gosp. Podmenik nam je pripovedao, da za svem tem da ga je Krstić onako grdo i upravo krvavo uvredil njemu da se je upravo smilil Krstić ve on momentan, kada je bila proti njemu izrečena odšuda. Krstić da je va taj hip problem kako krpiti sva te je sudac daje, to da je on manji i manji postajal, tako da su se već svi bali, da će se zvalit na tla. U istinu, da mu se je smilil. Istina, to je bilo samo za jedan hip i mi pojimo dobre sreće gosp. Podmenika, ali tu neuna mesta za nikakovo smilovanje. Krstić je dobil eno ča je već puno vremena zasluži - tu se je pokazal prst božji - ta se očitovala pravda onoga dobroga Boga, ki dobre nagraduje a zla pedesetje već na ovom svetu. Da se je recimo, budi kakogod mogla dokazati i senna onega, ča je Krstić proti g. Podmeniku zmeral sa svojom spuštanjem, Krstić ne bi za sigurno bil imel nikakvega smilovanja spram one male Podmenike dačice, ka bi se bila na jedanput našla pre oca i prez svakidašnjega kruha.

I bil pak va istinu prat božji? Drugo ni moglo bit. Pomislite: sudsac president Talijan iz Dalmacije, albotak ki je Krstić branil Talijan iz Dalmacije a jurati svi Talijani s Tresta. Dakle sve Talijani — i sa svem tem je Krstić dobil 3 meseca. Da su bili hrvatski sudci i jurati, Krstić bi rekao, da je bil pravican odsudjan — a ovako? Zaludo je — prst božji i niš drugo ako ne prst božji — slava mu i čest bud!

Ka pogurali ki cita Krstićevu spuštanju našće će se svakim brojem da proti pom pom ale proti jesuitom. I vidite — sudbina jasna! On ki je toliko pisal proti jesuitom morat će poč da Trest dešta 3 meseci pekori

kamu? — jušto jeduljaram. Pak da ni to škalonu!

Škola u Šušnjevici. Vaša leta i leta piteja Šušnjevitanci porečku junta da njim da jednu hrvatsku školu. Junta za to haje i ne haje. Pred nekoliko vremena podmitili su Talijani nekoga kalabrenza u Šušnjevici da pita za Šušnjevicu rumunjsku školu zač da su tamo svi Rumunjci.

Junta je valje rekla da je pripravna dat rumunjsku školu (makari turški samo ne hrvatsku op. sl.) i poslala je na 22. aprila o. l. tamo komision da pita Šušnjevitanci ako će hrvatsku u rumunjsku školu a naši dnevi Šušnjevitanci su lepo avti od pravog do zadnjeg zahtevali hrvatsku školu zač da u rumunjskoj ne bi njim deca razuvela ni slova.

Pred stotinu i stotinu let je se u Istru naselio nekoliko Rumunjan, neki u Šušnjevici neki u sadašnju Čabarju. Ti Rumunjanici su u vremenom posvezu posabili svoj jezik i prijeli su hrvatski jezik, jedne istarskega puka. Sada bi Talijani u Poreču htel da va teh nekadašnjih Rumunjan opst osluvu rumunjski jezik, a to samo iz mržnje i nenaštiti proti hrvatskom jeziku. On put njim je spodeljelo! Živili naši junaci Šušnjevitanci!

Krstić i trčanski Jurati. Va zadnjoj spuštanju se Krstić kako vrag jadi na trčanski jurati da su ga na razprave od 21. aprila kondanali. Roga njim se da su ga kondanali za svem tem da se on bori za talijanski partid u Istru. Ma bravo, bravissimo! Krstić bi htio, da za to, ča se on za 100 fiorini na mesec bori za talijanski partid u Istru, more on slobodno delat sve sleparije, porkarje, da more po volje kras poštemen ljudem poštenje i da ga za sve to još sad pasti na mire kako da ni zakona ni pravice. Ča za to da Krstić dela za talijanski partid sa ga moral talijanski jurati na 21. aprila osloboditi i akvo je bil krije? Bella forza! Na ta način dosta je bit Talijan pak more delat ča će sud te segaro neće kondanat, tako računa Krstić. Nego hval Bogu da jurati ki su Krstića na 21. aprila odsudili nisu bili zagrijeni talijanski ireditantem kemi je zakon Bog i pravica ča i blato na poplate, nego da su bili pošteni Talijani ki još drže neć do prisegi ku su počeli da de sudit po pravice i zakone i ki se srame da talijanski partid drži va svojoj službi jednega takovega čoveka kakav je Krstić.

Kako Krstić tako se i židovski „Piccolo“ jadi na jurate ki su Krstića odsudili i strasi njih progostvom. Se zna Talijani bi htio da kada je tužen jedan njihov za uvedu učinjenju jednemu našemu da bude oprošten makar bil sto puti krije. Pak da nimamo uzroka tužit se na talijanske jurate u Trestu. Ter njim ni slobodno da po zakone učinje sude zač ako to store „Piccolo“ njim valje straši. Ov put ni Krstiću pomoglo niš da su i on i njegov advokat juratom govorili, da je Krstić mučenik talijanske stranke.

Makarunada. Pod tem imenom ima Krstić dopis tobožju od nekeh Kastavci u Rimu, ki je pak bil zmislen i napisan u Macoj kule puli Matulj. Kako je Krstić već svile more se čovek najbolje osvedočit ako pročita to dopis. Va tem dopisu piše Krstić (Iudi božji prkrizeta se!) da je naša austrijska škvala prisa u Rim, ki je niš manje nego 25 km. dugo od mora i da su mornari Kastavci (I) kad su stavili škvalu na radu (valjada od fijameri Teyere op. sl.) sli na kraj va grad Rim i da su tamo va jednoj tratorije pojili jednu makaronadu „alla Napoletana.“

Kastavci, ale pravo za pravo Krstić ne piše su bili ti makaruni „col sbruffo o senza sbruffo.“ Kada pridete najmeva na Napoli pak greste u ostariju povedu vam valje da imaju za jast: maccaroni alla napoletana pesce frittata, salata all’italiana i drugo i pitaju vas ca ūeta. Ako ordinate „maccaroni alla napoletana“ pitaju vas valje ako dete „maccaroni col sbruffo o senza sbruffo“, ako ordinate nešmajuć „col sbruffo“ vam perneset ostati zdebi makaruni stavi u usta glavici ūešnja pak ga dobro zgriza i u usta zmasti a opušta popluva vam ūešnji pred očijami

va makaruni a vi opušta ūite ako imata ūtimu. To jo „makarunada alla napoletana col sbruffo“.

Suguro Krstiću ubi cedo za takovemi makaruni pak je napisal em dopis iz Rima.

Krstić piše naprav da kada su njivovi mornari „Kastavci“ (bakuli, bakuli op. sl.) pojili makaruni da su sli da na rivu kada ih je čekala „barka a vapore pak z barkum na brod“.

Da Krstić svoje lude mačke za norca ima i za trubile drži to mi vavek predikamo nego da ih pak za tako bedaste držat da će njim povedat kako je austrijska škvala prisa u Rim i kako se je ta škvala postavila na radu odi grada Rima va red i kako su mornari ukrcali se na rive od grada Rima i sli na brod, tega pak poboštira nismo se ni ūod jednega Krstića nadali. — I va takove trubastarie veruju mački i to još oni na Voleškom ki su morda sami bili va Rime. Berka, Buda i Lepa bi prisegle na ūivego Boga da je ono da Krstić u ūivego pisan prava i ūiva istina.

Hote, hote dragi mački svi z bragoci na rimsku radu pak se tamo s Krstićem surgajte, pak ūjite lepo — „maccaroni col sbruffo“. Povero mondo!

Prije hrvatski list va republike Chile (Južna Amerika). Primili smo hrvatski štampani list „Sloboda“, ki se štampa u grade Autofagasta va republike Chile.

Urednik i vlastnik tega lista je gospodin Ivan Krstulović, Dalmatinac ki je va Autofagasta, Casilla 388 (Chile) ustrojio svoju tiskarnu: „Impronta Dalmata“ va koj se štampa „Sloboda“.

„Sloboda“ izlazi dva puta na čedan a zapada 24 krane na leto. Ovaj list branii čvrsto i muževno hrvatsku narodnost, celokupnu našu domovinu a navlastito narodne i gospodarstvene interese Hrvata naseljenih u Južnoj Americi, a tihima na tisaku i tisna. Naša braća u dalekom svetu pokazuju kako njim je drag i mili materinski jezik, kako žarko ljube svoju domovinu.

Najti domaći propalice i prodanci pak bi za litru vina prodali i materinski jezik i domovinu gladnjom Talijanu. Krstulovićev „Sloboda“ preporučamo svim rodoljubom.

Oporek ili testamento za narodne svrhe kod Čehi. Svaki čas čitamo va českem novinama kako je ovale on českem domorodac pustil celo svoje premoženje ili veći del istega za narodne svrhe.

Pokojni ministar Dr. Kaizer pustil je nekoliko tisuć fiorini za stipendije mladićem na univerzitet, ki da nadalje nastaviti studije na kakovoj budujoj univerzitet.

Slavna česká spisateljica Karolina Svetla pustila je celo svoje premoženje za više ūenske škole.

Pokojni zastupnik českí Dr. Vařatý pustil je četiri tisuć krun društvo za obranu narodnega posjeda proti Neimicem.

Skoro svaki čedan čítamo, da i pri prosti ljudi, kmeti na Českem puščaju za „Školskou maticu“ vedi ale manji iznos. „Školskou maticu“ na Českem je isto ča je u Istru naša družba sv. Cirila i Metoda. — Tako delaju Čehi.

Kada je hrvatski rodoljubi u Istru i svan iste pokazali samo polovicu tolike potroštvosti i rodoljubija kalko ga pokazuju Čehi, malo bi nam u Istru Talijani dodijeli. Šada mormo petnaest let petljarike ako demovo u Istru dobit jednu školu. Da ima družba sv. Cirila i Metoda za Istru sto tisuć gotovog kapitala bi posyduvši škole kada su potrebite pak bi narod putem škole brzo odriči a istarski Talijani bi kako i ūabe poskakivali na more.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru darovalo je g. Benedikt Rajčić pom. kapetan i posjednik u Voleškom k. 8. Bog mu platio!

Posevno o dugu. Bože te sačuvaj duga i zla druga. — Mrta glava dugove ne piša. — Teško onom do smrti, tko se u dug upri. — Obeslanje najavjetije dugovanje. — Dug je nešretan drug. — Tko je dužan i na Božić je tuhan. — Najbolji prijatelji znaju se najmaju zavadi. — Gdje dug stigne, tu i ugrize. — Tko ne plati, nek se ne povrati. — Prijatalji kao i bili neka se kesa griza. — Braća kao braća

a toboci kao krvnići. — Tko sveva knuđudim blagom gradi, taj sebe ploču gradi.

Dug je najhevjerljiv drug. — Pogodjeno plačeno, posudjeno vraćeno. — Tko se od duga čuva bolje, onome je široko polje. — Kad imas ne biraj, kad nemaš ne diraj. —

Tko se a dugom drži, uviek kuka i tuši. — Tko se a dugom drži, svojta je budali. Teža je dužom težaku neg ranjenom kurjatu. — Gdje se dug okopiti, onđe ūđa caruje. — Nemaj dugu, ne boj se gladi. — Dug ne siti nego gladom mori. — Tko se duga čuva, ne stže ga seoska riba. — Teško kući, gdje dug zaleže. — Gidz lomi a dug lovi. — Kuća gori, ali dug ostaje.

J. Si ūl Matino najnoviju novitad?

M. Ne ja, ka ja poč to?

D. Dejti ljudi i povedaju, da će skoro bit va macoj kule botrije!

M. Aj ūstroka ma će bit supic! A ki de bit kumpar?

J. Ako bude mužko deju, da će poč za kumpara voleski Tančiću i Pušina, ako pak bude ūensko da će poč za kume ūjora Berka i „Duga Mare“.

M. Uprav nisu mogli lepe ūibrat.

J. Ne poboštira!

Zagonetke i pitalice.

Sakupio Tita Mjek.

Dolećiš pice bez perja, padeš na drvo bez lišća, doleti momče bez usta i pojde pice bez perja, što je to?

Ciel dan ide, — iz kuće ne izlazi, što je to?

Tko ide po vodi, a ne skvaci se?

Iz kakova je čaše najbolje piti?

Drugoga odjeva, a sama je gola — što je to?

Druge zove, sebe ne čuje, što je to?

Kada je krava najteža?

Tko pjeva, kad drugi plju?

Jedna glava, četir oka, dva u počini stoji, a dva na konju jašu, što je to?

U vodu ide ūivo, iz vode mrivo, što je to?

U kojem mjesecu držaju mlijarice (babu placarice) najmanje?

(vrijem 88. ouvra vun ješ kvalia) U

Varoš sam u dalekoj zemiji, pak ipak sam kod svadje kuge, što je to?

(Zlatni Prag u Českoy i Ljubljana ūred)

Zašto čovjek ima dva uha a jedan jezik?

Sto bes ruku i nogu sav svjet obidje?

(Prijem)

Sto je jace od zeljeza?

(Ogulin, jer je ūta ūzvrat)

Sto je bilo prije na svetu, čovjek ili brada?

(prije tovskog ūzvarta)

Kada su male ribe dobre?

(Mala ūzvrat)

Poziv

na glavnu skupštinu koja će se obdržavati dan 4. maja t. g. u 4 sata i pol poaleje podne u svratištu „Slatina“ sa sledećim dnevnim redom:

- 1) Izvješće predsjedničtva o djelovanju društva u prošloj upravnoj godini —
- 2) Izvješće preglednika blagajne.
- 3) Slučajni predlozi.

Vojničko-Veteransko društvo

Opatija-Volosko.

Predsjednik:
Zambeli.

Javna zahvala.

Za mnogostrano izraženo nam sođutje povodom bolezni i smrti našega očeta, oziroma tasta in deda, gospoda

A. D. Fabiani-ja

izrekamo tem potem vsem sođustvojodim svojo srčanu zahvalu.

Isto tako se iskreno zahvaljujemo gg. uradnikom raznih uradov Voloske i Opatije, slavnemu občinskom zastupu, vsem prijateljem i žancem ter drugim udeležnikom za časte spremstvo drazaga ranjeg k večernu pocitku.

Dalje naj sprajmejo vvi oni nađo osobito prešnje zahvalu, koji so položili krasne vence na raketu nepozabljivega očeta.

Volosko, 30. aprila 1902.
Rodini
Fabiani-Gaspari.

Javna zahvala.

Smatramo dužnošću zahvaliti se ovim putem svim rođakom, prijateljem i žancem koji su nam prigodom smrti objavljenog nam muža odnosno oca

Vinka Tomašić p. Mata

izrazili svoje saučešće, te prigodom sprovođa dopratiti ga do vječnog počitka. — Svim neka bude izrečena najdublja zahvala. Bog njim platio!

Volosko, dne 1. maja 1902.
Karolina, udova Tomašić
Vinko i Armin Tomašić

Prvi zavod za pogrebe u Opatiji

preporuča se svima što se odnosi na uređenje održanja mrtvačke sohe i pogreba te skladištem u kome će se občinstvo nadi veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela) i križeva.

Cijene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odnosne prijave i naručbe prima

Tran Doberlet
Opatija. — Kuća Ertl.

Dr. L. Roheim

pogojnik sanatorijuma,

specijalist za tajne bolesti, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospodinje, a od 2—5 p. p. za gospodje na Rijeci, vicolo Germania br. 2, I. kat.
Nad lekarom D. Accurti.

Sjećajte se

družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru!

Ljekarna D. Accurti

na Rici.

Corsia Deák, (tik kolodvora)

preporuča svoje medicinske specijalitete:
Željezovito-Kina-Vine, vrlo
ugodna okusa, liravno sredstvo proti:
slabokrvnosti, dišavim bolestim, loču
probavi, te u rekonvalescentnom stanju
iza svih bolesti.

Najbolje bakalarevo ulje
isto, to se seljoxem i jediljem, di-
rektan uvoz iz Bremena je znamneni i
svjetske trgovice: Luhusse. Ovo luveno
ulje rabi se za velikim uspijehom proti:
sudici, skrofuli, rakitici, plušnom kataru,
kaljini i kolnom osnik.

Kavadinija Selmaparilje Mon-
duram, liravno sredstvo za čljevne kri-
tebole za tajne bolesti.

„Galfingo“. Jedino i najbolje
sredstvo, kojim se sigurno daju odstra-
niti kurje oka.

Zdrave kapilite. Nebadikriljeno
sredstvo za sve zeludane bolesti.

Grand Hôtel u Opatiji

preporuča se p. n. občinstvu
osim krasnim sobama i iz-
vrstnom kuhinjom takodje i
lep uredjenom

Kavanom

u kojoj će se uz dobru kavu
naci i lep izbor novina u
raznim jezicima medju kojima
ima do
pet hrvatskih.

Osobitim Stovanjem
W. Zehentner.

Rieka-Amerika

Medjunarodna putna poslovница

L. Mašek i drug na Rici

odprema putnike iz Rieke u Ameriku sa najbrzim
parobrodima svakog
petka i ponedjeljka.

Upute daje bezplatno i brzo

L. Mašek i drug

Via Riva ugao Via Lido.

Posuđilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2%, km-
ata, riste bez ikakvog odšticta. Rentni porez na uložke plaća posuđilnicama sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovredi, pridržaje si ipak
u osobitim slikevima, pravo otkaza u smislu § 8 državnog statuta.

Zajmova (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mje-
nici u zadržicu uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izm. nedelje i blagdana od 9—12 sati pp. i
od 3—6 sati posle podne; u nedelju i blagdana od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odjaviteljkoj pisarni
Dra. Janežića u Voloskom.

Pobolje informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A.
Stanger-a u Voloskom.

Novčani promet u god. 1901 imao je K. 1161.044.39 — Garan-
cija imala je K. 133.780. — Uloženo je bilo u posuđilnicu god. 1901
K. 575.486.29.

Ravnateljstvo.